

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 323/2015-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. mája 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou Mgr. Naďou Fujákovou, Advokátska kancelária, Vinohradnícka 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajskej prokuratúry v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 46/2014/4400, postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 128/2014 a postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 75/2014 a jeho uznesením z 28. novembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2014 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajskej prokuratúry v Nitre (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 46/2014/4400, postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tp 128/2014 a postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 75/2014 a jeho uznesením z 28. novembra 2014.

Sťažovateľ v podanej sťažnosti ďalej uviedol:

«Námietam porušenie môjho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej ako „ústava“) a čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej ako „dohovor“) postupom Krajskej prokuratúry v Nitre vo veci vedenej pod sp. zn. Kv 46/2014/4400.

Dňa 05. 09. 2014 som zaslal na Prezídium Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ v mojej trestnej veci žiadosť o prepustenie z väzby, pričom zo spisu som sa dozvedel, že táto žiadosť bola príslušnému OČTK doručená 10. 09. 2014.

Do času podania tejto ústavnej sťažnosti nebolo o mojej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 05. 09. 2014 Krajskou prokuratúrou v Nitre rozhodnuté. Krajská prokuratúra v Nitre sa mojou žiadosťou o prepustenie z väzby zo dňa 05. 09. 2014 nezaoberala, ani ju nepredložila Okresnému súdu Nitra na rozhodnutie (ku dňu podania ústavnej sťažnosti takmer 18 týždňov).

Trestný poriadok v ustanovení § 72 ods. 2 priznáva obvinenému právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň ustanovuje, že „o takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť“. Z uvedeného vyplýva, že ústavne akceptovateľné v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 1 a ods. 4 dohovoru je držanie osoby vo väzbe z dôvodov a na čas ustanovený zákonom, ako aj také zaobchádzanie s ňou, ktoré zodpovedá zákonu, to znamená Trestnému poriadku.

Obvinený má teda právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takejto žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania súdu. O takej žiadosti sa musí neodkladne rozhodnúť. Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenie je nepochybné, že v prípravnom konaní má aj prokurátor povinnosť rozhodnúť o žiadosti o prepustenie z väzby, a to čo najrýchlejšie. Bez výhrad to platí aj o mojej žiadosti zo dňa 05. 09. 2014, o tejto žiadosti však do dátumu podania sťažnosti ústavnému súdu (20. 12. 2014) nebolo rozhodnuté...

Namietam porušenie môjho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra vo veci vedenej pod sp. zn. 1Tp/128/2014-20.

Dňa 05. 09. 2014 som zaslal na Prezídium Policajného zboru, národnú kriminálnu agentúru, národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ v mojej trestnej veci žiadosť o prepustenie z väzby, pričom zo spisu som sa dozvedel, že táto žiadosť bola príslušnému OČTK doručená 10. 09. 2014.

Do času podania tejto ústavnej sťažnosti nebolo o mojej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 05. 09. 2014 Okresným súdom Nitra rozhodnuté, čo je viac ako 18 týždňov. O ďalšej mojej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 4. 11. 2014 bolo rozhodnuté Okresným súdom Nitra dňa 19. 11. 2014, teda cca. 11 týždňov od 10. 09. 2014 (dátum doručenia mojej žiadosti o prepustenie z väzby z 05. 09. 2014) a právoplatne rozhodnuté Krajským súdom v Nitre až dňa 28. 11. 2014.

Okresný súd Nitra sa mojou žiadosťou o prepustenie z väzby zo dňa 05. 09. 2014 nezaoberal, hoci mal o nej vedomosť, čo potvrdzuje aj odôvodnenie uznesenia Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1Tp/128/2014-20 zo dňa 19. 11. 2014, cit.: „Vo vyšetrovacom spise na čísle listu 246 sa nachádza fotokópia žiadosti obvineného, ktorá bola vyšetrovateľovi doručená dňa 10. 9. 2014 a v ktorej je uvedené, že žiada o prepustenie z väzby, nakoľko sa necíti vinný. Bez zavinenia súdu o tejto žiadosti nebolo rozhodnuté, pretože táto žiadosť obvineného nebola súdu predložená na rozhodnutie.“...

Namietam porušenie môjho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre vo veci vedenej pod sp. zn. 4Tpo/75/2014-45.

Dňa 05. 09. 2014 som zaslal na Prezídium Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej jednotky finančnej polície, expozitúra Západ v mojej trestnej veci žiadosť o prepustenie z väzby, pričom zo spisu som sa dozvedel, že táto žiadosť bola príslušnému OČTK doručená 10. 09. 2014.

K dnešnému dňu nebolo ešte o mojej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 05. 09. 2014 právoplatne Krajským súdom v Nitre rozhodnuté, čo je viac ako 3 mesiace a 9 dni, teda cca. 18 týždňov.

Krajský súd v Nitre sa mojou žiadosťou o prepustenie z väzby zo dňa 05. 09. 2014 nezaoberal, hoci mal nej vedomosť. Uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4Tpo/75/2014-45 zo dňa 28. 11. 2014 bolo právoplatne rozhodnuté výlučne o mojej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 4. 11. 2014, tým, že Krajský súd v Nitre uznesením zo dňa 28. 11. 2014 sp. zn. 4Tpo/75/2014-45 zamietol moju sťažnosť voči uzneseniu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1To/128/2014-20 zo dňa 19. 11. 2014.

Krajský súd v Nitre sa nezaoberal postupom Krajskej prokuratúry v Nitre a ani postupom Okresného súdu Nitra pri rozhodovaní o mojej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 05. 09. 2014 a neposudzoval, či ich konanie zodpovedá požiadavke neodkladnosti rozhodovania o takejto žiadosti. Dňa 25. 11. 2014 som podal prostredníctvom mojej obhajkyne sťažnosť voči uzneseniu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1Tp/128/2014-20 zo dňa 19. 11. 2014, kde jednou z mojich námietok bolo práve nekonanie o mojej žiadosti o prepustenie z väzby zo dňa 05. 09. 2014 Krajskou prokuratúrou v Nitre ako aj Okresným súdom Nitra. Krajský súd v Nitre sa s touto mojou námietkou žiadnym spôsobom nevysporiadal...

Týmto postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 4Tpo/75/2014-45 došlo k porušeniu mojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, a čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorých obsahom je aj právo po dať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne a urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná...

Dňa 26. 11. 2014 som podal prostredníctvom mojej obhajkyne sťažnosť voči uzneseniu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1Tp/128/2014-20 zo dňa 19. 11. 2014, ktorým súd zamietol moju žiadosť o prepustenie z väzby z 4. 11. 2014 (ďalej ako „sťažnosť“). Krajský súd v Nitre moju sťažnosť zamietol. Krajský súd v Nitre (ďalej ako „krajský súd“) sa v uznesení z 28. 11. 2014 nezaoberal písomnými dôvodmi mojej sťažnosti.

Krajský súd sa v uznesení z 28. 11. 2014 nezaoberal mojou argumentáciou obsiahnutou v sťažnosti, čo pokladám zo strany krajského súdu za svojvôľu a postup vymykajúci sa zákonnosti, resp. za postup, v ktorom absentuje zákonné a ústavné konformné odôvodnenie väzby aj v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu o zamietnutí mojej sťažnosti neobsahuje vysporiadanie sa s mojou obranou, kde

predovšetkým upozorňujem na nezákonnosť trestného stíhania ako aj nezákonnosť môjho väzobného stíhania. Právne závery krajského súdu v uznesení z 28. 11. 2014 sú podľa môjho názoru porušením ústavného princípu zákazu ľubovôle v rozhodovaní.»

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Krajská prokuratúra v Nitre vo veci vedenej pod sp. zn. Kv 46/2014/4400 svojím postupom v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 05. 09. 2014 porušila základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd;

prikáže Krajskej prokuratúre v Nitre vo veci vedenej pod sp. zn. Kv 46/2014/4400, aby konala a teda rozhodovala o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 05. 09. 2014;

2. Okresný súd Nitra vo veci vedenej pod sp. zn. 1Tp/128/2014-20 svojím postupom v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 05. 09. 2014 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prikáže Okresnému súdu Nitra vo veci vedenej pod sp. zn. 1Tp/128/2014-20, aby konal a teda rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 05. 09. 2014;

3. Krajský súd v Nitre vo veci vedenej pod sp. zn. 4Tpo/75/2014-45 svojím postupom v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 05. 09. 2014 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd; prikáže Krajskému súdu v Nitre vo veci vedenej pod sp. zn. 4Tpo/75/2014-45, aby konal a teda rozhodoval o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu z 05. 09. 2014;

4. Krajský súd v Nitre uznesením vydaným pod sp. zn. 4Tpo/75/2014-45 dňa 28. 11. 2014 rozhodovaním o sťažnosti sťažovateľa voči uzneseniu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 1Tp/128/2014-20 zo dňa 19. 11. 2014 o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 4. 11. 2014 porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 5 ods. 1 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd zruší rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4Tpo/75/2014-45 zo dňa 28. 11. 2014 a vec vráti Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie, v ktorom bude viazaný právnym názorom Ústavného súdu SR a povinný o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra sp. zn. 1Tp/128/2014-20 z 19. 11. 2014 o zamietnutí sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby opätovne konať a rozhodnúť ústavne konformným spôsobom.

*Sťažovateľ žiada prostredníctvom svojho právneho zástupcu o priznanie náhrady trov konania pred ústavným súdom vo výške 337,68 eur a to trov právneho zastúpenia podľa vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za dva úkony právnych služieb vykonaných v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, písomné podanie vo veci samej – 2*134,- eur; + DPH 53,60 eur; + 2*8,04 eur).“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

- a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby preto, že sa nepodrobila rozhodnutiu vydanému súdom podľa zákona, alebo preto, aby sa zaručilo splnenie povinnosti ustanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní;

d) iné pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia na účely výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody na účely jeho predvedenia pred príslušný orgán;

e) zákonné držanie osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru postupom krajskej prokuratúry, okresného súdu a krajského súdu v súvislosti s právom na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby a uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 75/2014 z 28. novembra 2014 vykazujúcim podľa názoru sťažovateľa znaky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že táto sťažnosť napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátom, nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 20 ods. 1 a § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde v časti namietaného porušenia označených práv postupom krajskej prokuratúry.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. I. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, III. ÚS 380/2011). Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde) a až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Vo vzťahu k námietke postupu krajskej prokuratúry sťažovateľ uvádza, že konanie je vedené na krajskej prokuratúre pod sp. zn. Kv 46/2014/4400, avšak k uvedenému tvrdeniu nepripojil žiaden listinný dôkaz, z ktorého by táto skutočnosť vyplývala, napriek tomu, že sťažovateľovi vyplýva povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Sťažovateľ napriek kvalifikovanému zastúpeniu advokátom nepreukázal existenciu konania na krajskej prokuratúre pod príslušnou spisovou značkou napriek tomu, že sa domáha, aby ústavný súd v označenom konaní vyslovil porušenie jeho základných práv. Sťažovateľ ústavnému súdu

nepredložil ani žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú mal zaslať 5. septembra 2014 Prezídiu Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúre, národnej jednotke finančnej polície, expositúre Západ, a ani bližšie nešpecifikoval, ktorému orgánu bola táto žiadosť doručená 10. septembra 2014, vzhľadom na to, že v sťažnosti orgán označil len ako „príslušný OČTK“, pričom v uznesení č. k. 1 Tp 128/2014-21 z 19. novembra 2014 okresný súd v odôvodnení konštatuje, že označená žiadosť bola 10. septembra 2014 doručená vyšetrovateľovi. Sťažnosť je v tejto časti nepreskúmateľná a zmätočná.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Ústavný súd z uvedeného dôvodu a so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa konštatuje, že sťažnosť v tejto časti nie je objektívne spôsobilá vyvolať začatie konania, pretože nespĺňa náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde napriek tomu, že právny zástupca si ako advokát je vedomý následkov nepredloženia kvalifikovane podanej sťažnosti spĺňajúcej všetky zákonom ustanovené náležitosti spočívajúce v odmietnutí sťažnosti, a preto ju z uvedeného dôvodu v časti námietok porušenia označených práv krajskou prokuratúrou odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru postupom okresného súdu a postupom krajského súdu v súvislosti s právom na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby

Pokiaľ ide o rozhodovanie okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tpo 128/2014 o žiadosti sťažovateľa zo 4. novembra 2014, okresným súdom bolo rozhodnuté 19. novembra 2014. Pokiaľ ide o rozhodovanie krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tpo 75/2014 o sťažnosti sťažovateľa z 25. novembra 2014 proti uvedenému rozhodnutiu prvostupňového súdu, bolo krajským súdom rozhodnuté 28. novembra 2014.

Jednoduchým spočítaním jednotlivých lehôt je zrejmé, že doba konania okresného súdu (15 dní) a krajského súdu (3 dni) zodpovedá požiadavke urýchleného konania a nepresahuje limity prípustnej dĺžky rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade všeobecného súdu vo väzobnej veci) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol túto časť sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tpo 75/2014 z 28. novembra 2014

Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa vznesených vo vzťahu k označenému uzneseniu, v zmysle ktorých podľa názoru sťažovateľa rozhodnutie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia a vykazuje známky arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti, ústavný súd vzal do úvahy obsah odôvodnenia uznesenia okresného súdu aj krajského súdu, vychádzajúc pritom zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Okresný súd v uznesení z 19. novembra 2014 konštatoval: *«Súd z predloženého vyšetrovacieho spisu, z doposiaľ vykonaného a zadokumentovaného dokazovania zistil, že vyplýva dôvodné podozrenie, že obvinený [REDAKOVANÉ] spolupracoval s ostatnými obvinenými a priamo sa zúčastnil stretnutia v izbe v Hoteli Holiday In v Bratislave, kde malo dôjsť k zámene finančných prostriedkov za napodobneniny peňazí prinesené obvinenými z Talianskej republiky. Obvinený [REDAKOVANÉ] vo svojej výpovedi uviedol, že pre obvineného [REDAKOVANÉ] a obvineného [REDAKOVANÉ] bol na letisku vo Viedni, pričom mali so sebou kufrík, ktorý bol následne prinesený do Hotela Holiday In v Bratislave. Skutočnosť, že obvinený [REDAKOVANÉ] mal účasť na tejto trestnej činnosti preukazuje aj znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru v Bratislave z odvetvia daktyloskopie a odvetvia biológie a genetickej analýzy. Z ich záverov vyplýva, že na balíčkoch, ktorých boli papieriky napodobňujúce „bankovky“ v hodnote 500,-- eur sa nachádzali daktyloskopické stopy obvineného [REDAKOVANÉ] a jeho DNA.*

Súd s poukazom na doposiaľ vykonané dokazovanie má za to, že konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, že obvinený [REDAKOVANÉ] opustí územie Slovenskej republiky, ujde a bude sa zdržiavať na neznámom mieste naďalej trvajú. Je občanom Talianskej republiky a je stíhaný pre pokus obzvlášť závažného zločinu, za ktorý mu hrozí uloženie prísneho nepodmienečného trestu odňatia slobody. Kombinácia týchto konkrétnych skutočností odôvodňuje túto obavu.

Stále trvá aj obava, že by mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti, najmä podobného charakteru, za akú je stíhaný, nakoľko z doposiaľ vykonaného dokazovania vyplynulo, že papieriky napodobňujúce „bankovky“, ktoré na lícnej aj rubovej strane v strednej časti sú označené vytlačeným textom „FAC SIMILE“, je možné v Taliansku zakúpiť v obchodných centrách a teda nie je problém ich získať a následne použiť na páchanie podobných skutkov. Na základe záverov vyššie citovaného znaleckého posudku niet pochyb, že obvinený [REDAKOVANÉ] bol v kontakte s týmito papierikmi, ktoré napodobňovali bankovky v hodnote 500,-- eur a ktoré sa pokúsili spoločne s obvineným Roccom Grassanom vymeniť za pravé bankovky v hodnote 500,-- eur.

Takto sú stále dané u neho dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, c/ Trestného poriadku, preto súd jeho žiadosti nevyhovel a ako nedôvodnú ju zamietol.

Súd nezistil žiadne výnimočné okolnosti týkajúce sa osoby obvineného alebo jeho rodiny, preto neprijal jeho písomný sľub na nahradenie väzby. Obvinený je stíhaný pre obzvlášť závažný zločin a súd môže v takomto prípade prijať sľub a nahradiť ním väzbu, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu.»

Krajský súd v uznesení z 28. novembra 2014 konštatoval: „Obvinený sa v sťažnosti odvolával na totožné argumenty, ktoré boli ním uvedené v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu s následným návrhom, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu aj za prípadného nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka...

Nadriadený súd v rámci plnenia tejto prieskumnej povinnosti dospel k záveru, že súd prvého stupňa správne zistil, že aj v súčasnom štádiu trestného stíhania v prejednávanej veci sú u obvineného dané a trvajú dôvody väzby tzv. útekovej uvedené v § 71 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku, ako aj tzv. preventívnej uvedené v § 71 odsek 1 písmeno c/ Trestného poriadku spočívajúce v dôvodnej obave, jednak, že by v prípade prepustenia na slobodu odišiel z územia Slovenskej republiky aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo následne hroziacemu trestu ako aj v obave, že by pokračoval v trestnej činnosti, pre ktorú je v prejednávanej veci stíhaný a jednak, že tieto dôvody väzby u obvineného nemožno nahradiť ani ním podľa § 80 odsek 1 písmeno b/ Trestného poriadku daným písomným

sľubom a ani podľa § 81 odsek 1 písmeno c/Trestného poriadku dohľadom probačného a mediačného úradníka, ako ani podľa § 81 odsek 1 Trestného poriadku nahradením väzby peňažnou zárukou.

Nadriadený súd však považuje za potrebné uviesť, že súd prvého stupňa opomenul odôvodniť výroky svojho rozhodnutia ohľadne neprijatia písomného sľubu obvineného a nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, ako i neprijatie návrhu obvineného na nahradenie väzby peňažnou zárukou. Táto skutočnosť však nemala vplyv na rozhodnutie nadriadeného súdu, pretože pokiaľ súd prvého stupňa dospel k záveru o existencii dôvodov väzby a nemožnosti jej náhrady inštitútmi uvedenými vo výrokovej časti napadnutého uznesenia, nestalo sa tak ani v rozpore so zásadami logického myslenia a uvažovania, ani na ne nadväzujúce právne úvahy súdu prvého stupňa nie sú so zákonom v rozpore, a to ani pokiaľ ide v prejednávanej veci, nepochybne neexistujúcich žiadnych takých výnimočných okolností prípadu, podmieňujúcich nahradenie väzby obvineného písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka (§ 80 odsek 2 veta tretia Trestného poriadku) alebo peňažnou zárukou (§ 81 odsek 1 veta druhá Trestného poriadku).

Taktiež nadriadený súd dodáva, že prepustenie obvineného z väzby na slobodu nahradením väzby prostriedkom prípustným v zmysle ustanovenia § 80 Trestného poriadku a § 81 Trestného poriadku, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 odsek 1 písmeno a/ až c/Trestného poriadku.“

Ústavný súd poukazuje zásadne na to, že nie je tzv. „skutkovým súdom“, teda súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ak by malo ísť o dokazovanie, ktoré by malo nahradiť dokazovanie nevykonané všeobecnými súdmi.

Z judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že v odôvodnení uznesenia o preskúmanie zákonnosti väzby nemusí dať súd odpoveď

na všetky otázky, ale len na tie, ktoré sú podstatné pre záver o existencii zákonných dôvodov väzby (II. ÚS 38/05).

Rovnako tak ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre, a to aj vo vzťahu k väzobným veciam, zdôrazňuje, že odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu odkazujúce na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci možno považovať síce za krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia (napr. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08).

Úlohou ústavného súdu ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje iba na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, pričom nesmie ísť o takú interpretáciu a aplikáciu právnych noriem, ktorá by bola arbitrárna alebo zjavne neopodstatnená (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 228/05).

Ústavný súd nie je oprávnený posudzovať zákonnosť rozhodnutia, proti ktorému bola ústavná sťažnosť podaná. Jeho úlohou je zistiť, či napadnutým rozhodnutím bolo porušené označené základné právo. Ústavný súd preto považoval za potrebné zaoberať sa nie zákonnou právnou argumentáciou, ktorou bola odôvodňovaná opodstatnenosť ústavnej sťažnosti, ale iba jej ústavnoprávnymi aspektmi (I. ÚS 59/97).

Ústavný súd nezistil taký výklad ustanovení citovaných v označenom rozhodnutí krajského súdu a ich uplatnenie vo veci sťažovateľa, ktorý by mohol vyvolať nezlučiteľné účinky s ústavou. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným.

Sťažovateľom uvádzané skutočnosti nijako v okolnostiach danej veci neindikujú také pochybenia v namietanom uznesení krajského súdu, ktoré by mali ústavnoprávny rozmer, teda ktoré by vytvárali priestor na možnosť vyslovenia porušenia označených práv sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Vzhľadom na už uvedené dôvody ústavný súd vyslovil, že sťažnosť je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju odmietol už na predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. mája 2015